

Zolpidem och zopiklon⁸⁶

Grupp: bensodiazepiner.

Sammansättning och former: vitt eller svagt guldfärgat pulver som vanligtvis bereds som tabletter.

Benämningar: zolpidem: Ambien, Bikalm, Eanox, Ivadal, Niotal, Stilnoct, Stilnox, Zolpidem, zopiklon: Datanol, Imoclone, Imovane, Imozop, Limovan, Optidorm, Serenex, Siaten, Ximovan, Zileze, Zimovane, Zopiclonum, Zopiklon, Zopinon, m.fl.

Doser: ej kända. Beroende synes kunna uppkomma hos en del patienter redan vid daglig tillförsel av en halv tablett zopiklon (om 7,5 mg). Sannolika missbruksdoser är 20 mg zolpidem eller 15 mg zopiklon (2 tabletter).

Tillförselsätt: nedsväljning av tabletter, troligen kan upplösta tabletter injiceras.

Ruseffekter: eufori, dåsighet, nedsatt vakenhet, muskelsvaghet, ataxi.

Biverkningar: muntorrhet, smakförändringar (bitter smak), dåsighet-sömnighet, huvudvärk, yrsel, oro, förändrat drömmönster, illamående, ångest, irritabilitet, aggressivitet, förvirring, koncentrationssvårigheter, minnesluckor. Paradoxala effekter som rastlöshet, förvärrad sömnlöshet, agitation, irritabilitet, aggressivitet, vanföreställningar, raserianfall, mardrömmar, hallucinationer, inadekvat beteende eller sömngång kan förekomma.

Beroenderisk: som diazepam m.fl. bensodiazepiner. Abstinensreaktioner som diazepam med bl.a. oro, sömnsvårigheter, darrningar och diarré. Rekommendationer i flera läkemedelsförteckningar om längsta tid för ordination på 28 dagar för att hindra beroendutveckling. Självadministration av zopiklon har rapporterats vid apförsök. Tolerans kan uppträda efter ett par veckors medicinskt bruk.

Skadeverkningar-risker: minnesstörningar (anterograd amnesi), aggression med beteendestörningar, hallucinationer, psykos, enstaka dödsfall finns rapporterade.

Sammanfattande beskrivning: Zolpidem och zopiklon tillhör kemiskt sett ej bensodiazepinerna men har likartade effekter både vid medicinskt bruk och vid missbruk. Beroenderisk och abstinensutveckling är likartad den allmänna bensodiazepingruppen. Uppmärksamhet på beroenderisken är dock påkallad, särskilt som långvarig medicinsk förskrivning avrådes och självinjicering kan förekomma. Skadebilden är i stort den samma som för den allmänna bensodiazepingruppen.

⁸⁶ Se vidare Bensodiazepiner i allmänhet och avsnitt 4.3.